

Modernia sotilaskoulutusta, sen perinteitä ja rintamasotahistoriaa Hankoniemellä

Vaasan läänin maanpuolustusyhdistyksen vuoden 2019 opinto- ja tutustumismatka suuntautui syyskuun 3.-4. päivinä Hankoniemelle, missä kohteena olivat Uudenmaan prikaati ja Dragsvikin varuskunta sekä Hangon Rintamamuseo Lappohjassa ja välirauhan aikana rakennettu Harpaskogin puolustuslinja. Kohteiden valintaan vaikutti mm. se, että Uudenmaan prikaati on yksi kolmesta tärkeimmistä alueelta varusmiehiä rekrytoivasta joukko-osastosta (muut kaksi Kainuun prikaati ja Porin prikaatin Niinisalon varuskunta). Uuden tulemisen kokenut Hangon Rintamamuseo ja pari vuotta sitten ”löydetty” Harpaskogin puolustuslinja bunkkereineen ovat puolestaan saaneet viime aikoina paljon myönteistä julkisuutta osakseen.

Ohjelman suunnittelusta vastasivat Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö evl. Mauri Etelämäki ja prikaatin oikeusupseeri, ylil. Mikael Isberg, joka toimi myös vierailun isäntänä. Lupauksia herättävästä ohjelmasta huolimatta matkalle lähti vain pienehkö, mutta sitä innokkaampi ryhmä maanpuolustuksen aktiiveja. Lähtijät olivat Kokkolasta, Pietarsaaresta ja Vaasasta. Tutustumiskäyntimme alkoi puoliltapäivän tiistaina 3.9. Karjaan asemalta, missä junalla saapunutta ryhmäämme vastassa ollut ylil. Isberg otti meidät ohjaukseensa. Prikaatin auto varusmieskuljettajineen oli koko vierailun ajan käytössämme. Ensi töiksi aamupäivän junamatkan jälkeen hoidettiin majoittumiseen liittyvät toimenpiteet ja käytiin lounaalla varuskuntaravintolassa. Majoitus yli 100 vuotta vanhassa tiilikasarmissa Pioneerikomppanian Schmar-den-tuvassa oli jo sinänsä mielenkiintoinen kokemus. Kasarmi on ulkoasultaan täysin alkuperäisessä kunnos-

Uudenmaan prikaatin aluskantaa. Edessä vasemmalla uusi Jehu-luokan kuljetus- ja maihinnousualus, sen vieressä modernisoitu Jurmo-luokan alus. Taaempana edellisten mallien lisäksi mm. Uiskoja.

sa, mutta on kokenut täydellisen uudistuksen sisätilojen osalta. Esimerkiksi saniteetitilat ovat täysin modernit kaakeleineen ja yksityisyyden turvaavine WC- ja suihkutilaratkaisuineen. Kiertokäyntimme aluksi seurasimme Syndalenin harjoitusmaastossa varusmiesten uuteen koulutusohjelmaan liittyvää harjoitusta, jossa koulutettaville tuotetaan valmiuksia osallistua kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin. Jääkärien tehtävänä harjoituksessa oli siirtyä neljään Pasi-ajoneuvoon tukeutuen kohtaamaan havaittua vihollista. Harjoituksessa käytiin läpi erilaisia hyökkäysmalleja riippuen siitä, ennakoitiinko vihollisen vastus vahvaksi vai heikoksi. Pasit ryhmittivät tuliasemiin ja jääkärit jalkautuivat. Koulutettavan ryhmän varusmiehet ovat kaikki johtajakoulutuksessa ja ovat hakeutuneet vaativaan koulutukseen vapaaehtoisesti. Syndalenin satamassa meille esiteltiin kattavasti prikaatin käytössä olevaa aluskalustoa. Erityishuomion saivat uudet

hyvin varustellut Jehu-luokan alukset, jotka tarjoavat 24 rannikkojääkäriille tulisuojatun kuljetuksen mm. maihinnousutilanteissa. Pari vuotta sitten hankittuja Jehuja on kaikkiaan 12 kpl. Viisitoista vuotta sitten hankituista Jurmo-luokan maihinnousuveneistä osa on jo kokenut modernisoinnin. Prikaatin aluskalustoon kuuluu lisäksi Uiskoja ja muita kuljetus- ja huoltoveneitä. Päivän ohjelma jatkui Tammissaaren keskustan Fyren -ravintolassa nautitun päivällisen jälkeen tiiviinä aina iltayhdeksään asti. Upseerikerholla saimme kuulla kattavat esitykset sekä tämän päivän Uudenmaan prikaatista että sen aina Kustaa II Adolfin aikaan ulottuvista perinteistä. Historia huokui Upseerikerhon vanhoista esineistä ja seinälle ripustetuista maalauksista. Ilta huipentui tutustumiseen varuskunnan alueella sijaitsevaan museomäkeen. Museomäki Kapteenin Puustelleineen, kenraali Heinrichin korsureplikoineen, tykkikokoelmineen ja erikoisnäyttelyineen antaa ainutlaatuisen kuvan

varuskunnan historiasta aina nykypäivään asti. Vahinko, että sijainnista sotilasalueella johtuen hienoon kokonaisuuteen on vain prikaatin vieraila

mahdollisuus tutustua.

Toisen päivän aamupäivä vietettiin Hangon Rintamamuseossa Lappohjassa ja Harpaskogin puolustuslinjalla. Rintamamuseo sijaitsee sen alueen rajalla, joka Moskovan rauhassa jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliiton hallintaan. Pari vuotta sitten perusteellisesti uusittu ja laajennettu museo täyttää korkeat laatuvaatimukset sekä esineistön että modernin ja nykYTEKNIikkaa hyödyntävän esillepanon osalta.

Vaikuttavaa oli myös käynti Harpaskogin puolustuslinjalla, joka sijaitsee viitisen kilometriä entisen vuokra-alueen rajalinjasta pohjoiseen. Hankoniemen poikki ulottuvan 5 km mittaisen linjan tankkiesteet ovat järeämmät ja paremmin yhtenäisenä säilyneet kuin Itä-Suomen Salpalinjalla. Kokonaisuudessaan 40 km mittainen puolustuslinja on saaristossa kevyempi mm. piikkilankaesteitä hyödyntäen. Suorastaan ainutlaatuinen on

pari vuotta sitten kunnostettu ja entisöity massiivinen Irma-bunkkeri. Irma on yksi linjan useasta kymmenestä bunkkerista ja muusta tuliaseemasta. Se oli tarkoitettu sekä miehistösuojaksi (16 miestä) että tuliaseemaksi panssarintorjuntatykkinen ja konekivääreineen.

Sekä sotilaallisen maanpuolustuksen nykypäivää että historiaa valottanut kaksipäiväinen matkamme oli poikkeuksellisen mielenkiintoinen ja antoisa. Kiitokset tästä kuuluvat ennen kaikkea ohjelman laatineelle ja isäntänämme toimineelle ylil. Mikael Isbergille. Kokemuksemme ja saamamme vastaanotto eivät olisi voineet olla täysipainoisempia.

Ilkka Virtanen

Österbottens Försvargill
– Pohjanmaan Maanpuolustuskilt

Pala Harpaskogin järeää, parhaimmillaan miehenkorkeista tankkiestettä.

Massiivinen Irma-bunkkeri panssarintorjuntatykki- ja konekivääriaukkoineen. Edessä neuvostoarmeijan 300 mm rautatietykin ammus, jonka räjähdysen bunkkeri oli rakennettu kestämään.

Upseerikerhon upeaa tiiliarkkitehtuuria vuodelta 1912.